

باید دایره نیروهای حاضر در اداره کشور را گسترش داد. شاید جا برای برخی از تندروها تنگ شود، ولی افزایش اعتماد و امید مردم چنان می‌شود که کشتی کشور را به ساحل نجات خواهد برد. در همین روزها نخست‌وزیر زاین‌ضمن اعلام کناره‌گیری از سمت خود گفت:«سیاست، بدون اعتماد عمومی کارکرد خود را از دست می‌دهد.» جان کلام سیاست‌ورزی همین جمله است. محدود شدن مدیریت امور به یک مجموعه اندک از نیروها و با معیارهای بسیار تنگ‌نظرانه نتیجه‌ای جز ناکارآمدی و بدبینی و نفرت نخواهد داشت و اینها مهم‌ترین عوامل تهدیدکننده امنیت ملی هستند. چرا غربی‌ها دنبال جذب مغزهای جهان هستند. مطالعات نشان می‌دهد که اگر ایالات متحده دروازه‌های خودش را بر روی نخبگان جهانی ببندد، به‌سرعت رو به سراشیبی خواهد رفت. آیا می‌توان بدون باز کردن فضای مشارکت سیاسی و مدیریتی پیش‌رفتی را برای ایران عزیز به تصویر کشید؟

حساسیت‌وضعیّت خارجی کشور ضروری ساخته‌که اتحادداخلی و حمایت از رابگرد وفاق پیش از پیش نشان داده شود. تجربه به‌چند سال گذشته پیش روی همه است. موشک و تسلیحات پیش‌رفته خوب و ضروری است؛ ولی مهمتر از آن موشک سیاسی حمایت و مشارکت

مهران باغچه‌بان

مهران باغچه‌بان

## ادامه از صفحه اول

می‌دانیم که بدون اطلاع از جزئیات آنچه در پس پرده گذشته، قضاوت مشکل است، اما همین‌که تقریباً نیمی از اعضای پیشنهادی جزء منتخبین بهینه‌سازی نامعید بوده‌اند خودش دستاورد کمی نیست و البته امید می‌رود که همین هم از سد بزرگ مجلس کنونی بگذرد و در این راستا چانه‌زنی لازم انجام شده باشد و باز البته کم‌لطفی و بی‌انصافی است که کابینه پیشنهادی را، چه در افراد و چه در رویکردها، با دولت قبل یا دولت مطلوب قبلی انتخاباتی مقایسه کنیم.

در یک تحلیل درون‌ویدادی می‌توان چنین جمع‌بندی کرد که دلیل سرخوردگی حامیان رئیس‌جمهور از لیست وزرای پیشنهادی به دو امر برمی‌گردد: اول، انتظارات فوق‌مقدوراتی که در نتیجه فرایند کمیته‌ها و شورای راهبری ایجاد شد. این فرایند، به‌رغم اینکه پایه‌گذار یک سنت ارزشمند شد، اما با عدم توجه به قیود انتخاب‌گزیننده‌ها، سطح انتظارات را بالا برد. اعلام کناره‌گیری آقای طریف‌هم، به هر دلیل که بود، دامن‌زننده به این سرخوردگی‌ها بود. عامل دوم سکوت طولانی رئیس‌جمهور محترم و تیم‌شان و عدم تعامل مناسب با مردم و حامیان‌شان در طول این مدت بود. گرچه سخن گفتن علنی از موانع و چانه‌زنی‌ها، بسیاری از آنها را خنثی می‌کند اما سکوت نیز مردم را ناامید کرده و فضا را برای گمانه‌زنی‌های نادرست مهیا می‌کند و به منفعت‌طلبان فرصت می‌دهد که در این میناسامی خود را از آب گل‌آلود میبد کنند. رئیس‌جمهور محترم اگر نمی‌تواند علناً از محدودیت‌ها و چانه‌زنی‌ها بگوید ولی می‌تواند به مردم اطمینان دهد که به‌رغم هر ترکیب کابینه‌ای، به عهد خود با مردم‌پای‌بند خواهد ماند. آن‌چنان که اخیراً گفتند کابینه را باید بر مبنای عملکرد آینده‌اش نقد کرد نه اسامی اعضایش.

## ▼ دولت وفاق ملی یعنی چه؟

اکنون اگر فراتر از بحث ترکیب کابینه، به سخنان، تعاملات و انتخاب‌های رئیس‌جمهور منتخب در طی دوره انتخابات و در طی بیش از یک ماهی که از انتخاب وی می‌گذرد نگرش جامع‌تری داشته باشیم به‌نظر می‌رسد که مجموعه تعاملات آقای پزشکبان در راستای اعتقادات وی و تعهداتی که به مردم داده است، از یک انسجام درونی برخوردار بوده است. آن‌چنان که از سخنان آقای پزشکبان در دوره مبارزات انتخاباتی و پس از آن برمی‌آید، ایشان بر مبنای مطالعه تجربه حکمرانی ۴۰ سال گذشته و به‌ویژه سیاست شکست‌خورده یکدست‌سازی، به این آسیب‌شناسی رسیده است که بزرگ‌ترین مشکل فعلی کشور، که راه را برای حل معضلات اساسی از جمله در سیاست خارجی، حل ناترازی‌های مختلف، و شکاف‌های اجتماعی بسته است، عدم وفاق و انسجام ملی است و به همین دلیل است که دولت خود را دولت «وفاق ملی» نامیده است. چنین آسیب‌شناسی در گفتار برخی از صاحب‌نظران دیگر نیز دیده می‌شود که در ارزیابی چالش‌های اصلی رویه‌روی کشور، مقدمه و عاجل‌ترین دستورکار برای برون‌رفت از مشکلات را کاهش شکاف‌های اجتماعی بین دولت و ملت دانسته‌اند.

در اینجا باید توجه نمود که تحقق وفاق ملی برای عبور از معضلات کشور دو‌وجه متفاوت ولی لازم و ملزوم یکدیگر دارد، اول ایجاد انسجام، توافق و اجماع‌سازی بر سر منافع ملی در سطح ارکان حاکمیت و دوم ایجاد اعتماد در بدنه اجتماعی نسبت به کارکرد حکومت در سه سطح اقتصادی، اجتماعی و سیاست خارجی.

در مورد اول، واقعیت این است که در سطح حاکمیت و فعالان سیاسی، چنان سطحی از قطب‌بندی و جناح‌گرایی رواج یافته است که صحنه سیاست کشور را، نه به صحنه رقابت سیاسی جناح‌ها بلکه به صحنه دشمنی و حذف یکدیگر تبدیل کرده است. برخی از جناح‌های سیاسی کشور، حاضر نیستند (به‌دلایل اعتقادی یامنافع سیاسی و اقتصادی) وجود جناح رقیب و گردش قدرت بر مبنای رقابت عادلانه سیاسی را به رسمیت بشناسند و از این رو حاضرند مخالفان خود را حتی به‌قیمت قربانی کردن منافع ملی زمین‌بزنند. با چنین سطحی از عدم خصومت و قطبی شدن، دستیابی به وفاق و انسجام در سطح سیاسی که مقدمه یافتن و اجرای راه‌حل‌ها برای معضلات اقتصادی و اجتماعی کشور و رفع ناترازی‌ها و مقابله با تهدیدهای خارجی است غیرممکن به‌نظر می‌رسد.

از آنجا که تجربه نشان داد تدبیر یکدست‌سازی حکومت و حذف کامل مخالفان راه به جایی نبرده و به شکاف دولت -ملت نیز به‌شدت می‌افزاید تا جایی که (چنان‌چه در انتخابات اخیر دیده شد) حتی منجر به ریزش قابل توجه در بدنه اجتماعی اصول‌گرایان نیز خواهد شد. به‌نظر می‌رسد سطحی از بلوغ در سطح سیاستمداران در پذیرش تنوع و گردش قدرت به‌وجود آمده است که حاصل آن را می‌توان در چیدمان انتخابات دوره چهاردهم ملاحظه نمود. اما البته نمی‌توان انتظار داشت تحول یک‌شبه صورت گیرد و جناحی که همه قدرت را به‌طور کامل در دست داشته است به یکپاره راه را برای دولت ایده‌آل طبقه متوسط و لایه‌های زیرین جامعه باز کند. باید پذیرفت که برای رسیدن به هدف بزرگ بهبود وضع کشور و برون‌رفت از مشکلات آنباشته، می‌بایست جایگاه ارکان مختلف

مردم است که قلب بدخواهان این کشور را نشانه می‌گیرد و هیچ‌گنبد آهینینی نیز قادر به جلوگیری از اصابت آن نیست.

اجازه‌ندهید که تندروهای شکست‌خورده کشتی مجلس را سوراخ کنند. شما می‌خواهید تا چهار سال دیگر با این دولت کار کنید و به احتمال فراوان انتخابات دوره بعدی مجلس نیز هم‌زمان با انتخابات ریاست‌جمهوری برگزار خواهد شد. عملکردهای هر دو نهاد در یک ترازو خواهد بود. صف خود را از تندروها جدا کنید و اجازه ندهید که نان اقلیت اندکی که خود را پاسخگو نمی‌دانند، در تنور گرم اکثریت پخته شود. تندروها دغدغه هیچ چیزی جز جبران شکست فاجعه‌بار اخیر را ندارند. درحالی‌که مردم و کشور چشم‌انتظار بهبود امور هستند و دیگر حوصله ادامه دعواهای پوچ و بیپهوده حیدری-نعمتی را ندارند. اکنون توپ راهبرد وفاق در زمین مجلس است. آیا مجلس می‌تواند از این آزمون موفق بیرون آید یا اسیر وسوسه‌های تندروها خواهد شد؟ رئیس‌مجلس چه رفتاری خواهد داشت؟ آیا قدر رفتار و شعارهای پزشکبان را خواهد دانست و اجازه نمی‌دهد که تندروها نبض مجلس را به دست بگیرند یا متغفلانه عمل کرده و خودش را هم در ادامه دچار مشکلات بیشتری خواهد کرد؟ پاسخ به این پرسش‌ها زمان زیادی نخواهد برد.

مهران باغچه‌بان

مهران باغچه‌بان

## مهرداد خدیر

معاون سردبیر

مسعود پزشکبان امروز بار دیگر از تریبون مجلس شورای اسلامی سخن خواهد گفت. اما این نطقی پیش از دستور یا میان‌دستور و به‌عنوان نمایندهٔ تریز نیست چنان‌که طی ۱۶ سال از ۱۳۸۷ به بعد چنین می‌کرده و غالباً با استناد به خطبه‌ها و حکمت‌های نهج‌البلاغه دیدگاه یا نقد خود بر زبان می‌آورده است. تفاوت بارز این است که این بار او در مقام نهمین رئیس‌جمهوری ایران ۱۵۰ دقیقه فرصت دارد تا از ۱۹ وزیر پیشنهادی خود دفاع کند.

حسب ظاهر مشکل اصلی رئیس‌جمهوری این است که اگر بخواید بر ویژگی‌های ملی، تکنوکراتیک یا اصلاح‌طلبانه برخی از گزیندها تأکید کند تا افکار عمومی را همراه سازد از احتمال رأی آوری آنان نزد اصول‌گرایان مجلس می‌کاهد و اگر بر جنبه‌های اصول‌گرایانهٔ آنها انگشت‌بگذارَد تادل هم‌فکران‌شان را به دست آورد تا رأی‌شان قطعاً قطعی باشد حامیان اصلاح‌طلب خرده خواهند گرفت، به همین خاطر می‌توان احتمال داد فراتر از این تقسیم‌بندی‌ها و تفکیک‌ها بر تعامل و لزوم وفاق و هم‌دلی تأکید ورزد.

واقعیت این است که اگر قرار باشد مجلس وزیران قوی‌تر و خروجی‌های شورای راهبری را حذف کند یا تن به یگانه‌گزینهُ زَن نهد آن وقت چه‌بسا رئیس‌جمهور احساس کند هم‌چوب را خورده هم‌پیار را. با این نگاه شاید نیاز نباشد رئیس‌جمهوری از یک‌ایک وزیران پیشنهادی با جزئیات دفاع کند یا مثلاً توضیح دهد کدامیک خروجی کمیته‌های تخصصی و نهایتاً شورای راهبری بوده‌اند و کدام‌ها مثلاً-وزیر پیشنهادی کشور-انتخاب‌شخص او چرا که چه‌بسا نتیجه عکس دهد. وقتی دکتر علیرضا مردنی هم از دکتر محمدرضا ظفرقندی حمایت می‌کند و گویا شمار حامیان وزیر پیشنهادی بهداشت به ۷ وزیر پیشین رسیده یعنی اراده‌ای فراتر بر گذار این فهرست از سد مجلس مصمم است و تنها صداهای مخالف از نمایندگان جبههٔ یابرداری و غالباً از نمایندگان تهران شنیده خواهد شد ولی اگر تیغ آنها می‌زُرد محمدباقر قالیباف رئیس‌مجلس نمی‌شود امیرحسین لائتی جایی در هیئت‌رئیس‌ه داشت.

یک بار دیگر داستان را مرور می‌کنیم- رئیس‌جمهوری خارج از جبههٔ اصول‌گراییه- به‌قول خودشان جبههٔانقلاب-البته‌از بسیاری از آنان انقلابی‌تر جانشین رئیس‌جمهوری شده که قرار بود پروژه خالص‌سازی را اجرایی کند. حاصل آن خالص‌سازی اما بحران فراگیر اجتماعی در سال ۱۴۰۱ و تشدید مشکلات اقتصادی و معیشتی و انزوا ی ایران بود و با ادامهٔ روند کاهش فاحش مشارکت اگر هم ساحتُه سقوط در ورزقان رخ نمی‌داد باز باید این ریل تغییر می‌کرد و قرعه به نام مسعود پزشکبان افتاد و با او روند خالص‌سازی شکست و گسست اما از ابتدا روشن بود که قرار نیست اوضاع به تمامی به دوران اصلاحات بازگردد. منتها تابستان ۱۴۰۳ و مواجَهٔ دولت‌پزشکبان با مجلس دوازدهم از جنس تابستان ۱۳۸۳ و مواجَهٔ دولت خاتمی با مجلس هفتم نیست. زیرا ۲۰ سال پیش و در اوایلین سال دولت اصلاحات، مجلس هفتم که برآمدهٔ قلع و قمع اصلاح‌طلبان مجلس ششم بود بنای ریاست‌جمهوری سال ۸۴ را می‌ریخت تا از چنگ اصلاح‌طلبان درآورد. به همین خاطر سراغ وزیر راه اصلاحات- احمد خرم- رفتند و او را انداختند و بعد طرح تثبیت قیمت ۲ قلم کالا و مهم‌ترین آنها بنزین را تصویب کردند تا دست دولت را در پوست گردو بگذارند و از خود قهر مان آرزائی بسازند.

## پایان مذاکرات دوحه، ادامه گفت‌وگو در قاهره

مذاکرات آتش‌بس در غزه، بدون حضور حماس بر گزار شد

گروه خبری: دور حاکمیت آتش‌بس در غزه، با حضور نمایندگان

**گروه خبری:** دور حاکمیت مذاکرات آتش‌بس در غزه، با حضور نمایندگان اسرائیل، آمریکا و مصر به میزبانی قطر برگزار شد و سه کشور میانجی با پایان گفت‌وگوها بیانیه‌ای مشترک صادر کردند، واکنش‌های غیررسمی حماس و اسرائیل به طرح پیشنهادی این مذاکرات، منفی بوده است.

سرنان کشورهای میانجی هفته آینده در قاهره بار دیگر نشستیں برگزار خواهند کرد و در این فاصله نیز تیم‌های کارشناسی بر جزئیات طرح توافق ارائه‌شده از سوی آمریکا کار می‌کنند. دو مقام حماس به صورت جداگانه به شبکه‌های المیادین و الجزیره اعلام کردند که پیش‌رفتی در مذاکرات دوحه اتفاق نیفتاده است و نتانیاهو همچنان بر خواسته‌های خود اصرار دارد.
دیدعوت آحارونوت نیز به نقل از یک منبع امنیتی اسرائیلی مدعی شد: «اسرائیل پیشنهاد آمریکا را ردیف کرده است. این پیشنهاد برای نتانیاهو کاملاً غیرقابل قبول است. همه علاقه‌مند به گسترش این حس هستند که اوضاع خوب پیش می‌رود. مایه تأسف است که شهروندان خود را با توهم فریب دهیم. از خوش‌بینی اغراق‌آمیز در مذاکرات حمایت نمی‌کنیم.»

پیش از این اعلام شده بود که نتانیاهو خواهان آزادی فوری ۳۳ اسیر زنده در دست حماس شده و از مذاکره کنندگان خود نیز خواسته که هویت

أسرای فلسطینی منظر حماس برای تبادل مشخص شود و ملاک قرار بگیرد. نخست‌وزیر اسرائیل همچنین خواستار این است که سازوکار بازگشت فلسطینیان به مناطق زندگی خود در شمال نوار غزه نیز مشخص شود.

در این بیانیه آمده است که مقامات ارشد کشورهای میانجی پیش از

پایان هفته آینده در قاهره نشست خواهند داشت. تیم‌های فنی در روزهای

آینده به کار بروی جزئیات اجرای پیشنهاد ارائه‌شده از سوی واشنگتن ادامه

## تیتریک

HEADLINE ONE

## ۲

# چالش‌های تاریخ‌ساز

## باز خوانی مواجهه روسای جمهور در جلسات رای اعتماد مجلس

۲۰سال قبل این روزها دولت خاتمی در سال آخر و مجلس اصول‌گرا در سال اول هم دیگر را بیشتر تحمل می‌کردند و خبری از تعامل نبود. تنها شباهت در رابطه دولت‌اصلاحات با شهرداری وقت است ولی این هم به‌تمامی شبیه‌نیست چون احمدی‌نژاد هم به‌عنوان شهردار تهران با دولت مخالفت می‌کرد تا خود رئیس‌جمهوری شود در حالی‌که شهردار اصول‌گرای فعلی از شکست سنگین انتخاباتی آمده و قادر به ایفای نقش ویژه‌ای مقابل دولت نیست.

فرانن و شواهد حاکی از آن است که مسعود پزشکبان فهرستی توافقی را به مجلس ارائه کرده و اگر جاهایی کوتاه آمده و امتیازاتی داده، به خاطر آن است که رأی موافق به‌مجموعه را دریافت کند. با این نگاه مسعود پزشکبان چه‌بسا از فرصت ۱۵۰ دقیقه‌ای خود به تمامی استفاده نکند چراکه پایداری‌چی‌های مجلس شمشیر را از روسته‌اند و تلاش برای قانع کردن آنان که «نمود» و سر و صدایشان بیش از «بود»شان است بی‌ثمر است و قاعدتاً باید کار را قبل از آن تمام کند.

به بیان روشن‌تر پزشکبان باید به مجلسیان بدهاند ۱۹ نفر با هم‌اند. نمی‌شود که خاتم‌صادق و میدری و ظفرقندی را نخواهند و به دنیامالی و اسکندر مؤمنی و دیگری رأی دهند. شما می‌توانید به جای دیگری نام وزیر اطلاعات را بگذارید یا نام‌هایی دیگر را، نه که نمی‌شود. می‌شود اما خارج از توافق به نظر می‌رسد. یگانه توجیه فهرستی که در ابتدا ناهمگون به نظر می‌رسید همین بود که گرفتن مجلسی نشود که برآمدهٔ انتخاباتی غیررقابتی است. با این حال ۱۵۰ دقیقه فرصتی یگانه برای نطق متفاوت رئیس‌جمهور پزشکبان هم خواهد بود. می‌دانیم قدرت سخن‌وری او مانند خاتمی و روحانی یا برخی از وزیران پیشین که پشت این تریبون با بیان خود بسحر می‌کردند (همچون عطاءالله مهاجرانی) در سال‌های ۷۶ (جلسهٔ رأی اعتماد) و ۷۸ (روز استیضاح) نیست و نواصول‌گرایان را دیکال هم مانند سنتی‌ها اهل گوش دادن و سپس تصمیم گرفتن نیستند و پیشاپیش تصمیم خود را گرفته‌اند اما این مجلس یادآور نطق‌ها و دفاع‌های نمایندگانکی چون مدرس و مصدق است و ویژگی بارز پزشکبان این است که در پی ۱۶ سال نمایندگی ریاست دولت را در دست گرفته است.

مصدق که یک دوره والی‌گری فارس را تجربه کرده بود نمایندهٔ چند دورهٔ مجلس شد و سپس مسئولیت دولت را در دست گرفت. پزشکبان هم در پی ۴ سال کار اجرایی در حد وزارت (۸۰ تا ۸۴) و بعد از سه سال وارد مجلس شد و حتی به نمایندگی دورهٔ فعلی مجلس هم برگزیده شده بود که در پی ۱۶ سال نمایندگی رئیس‌جمهوری شد.

در این گفتار اما اجاد تأکید بر ضرورت رأی به همه‌ونه تفکیک و جداسازی، آن هم گاه بر اساس تفتیش عقاید و تبدیل کمسیون به دادگاه انگیز-سییون نگاهی سریع و گذراهم می‌توان انداخت به‌روابط۸ رئیس‌جمهوری قبلی با ادوار گذشته مجلس شورای اسلامی:

### ▼ اولین رئیس‌جمهوری: سردترین رابطه

روابط هیچ رئیس‌جمهوری با مجلس هم‌زمان خود به سردی مناسبات اولین رئیس‌جمهوری ایران با مجلس اول نبود. این گزاره اما به معنی آن نیست که رابطهٔ دولت و مجلس هم سرد بود چراکه رئیس‌جمهوری قبل از بازنگری قانون اساسی رئیس دولت نبود و مجلس نخست‌وزیر مورد نظر خود (محمدعلی رجایی) را به بنی‌صدر تحمیل کرد و وزیران نیز اغلب باب‌میل او نبودند تا جایی که زور او تنها تا این حد رسید که برای برخی وزرا نتخانه‌ها مانند وزارت خارجه زیر بار هیچ گزینهِ‌ای نرود و نخست‌وزیر خود اداره می‌کرد. سردی این رابطه به جایی رسید که مجلسیان رأی به عدم کفایت سیاسی او دادند و اولین رئیس‌جمهوری برکنار شد. منتها چنانچه اشاره شد مشکل اصلی رئیس‌دولت (نخست‌وزیر) نه با مجلس که با خود رئیس‌جمهوری بود.

## گزارش دو

# پایان مذاکرات دوحه، ادامه گفت‌وگو در قاهره

## مذاکرات آتش‌بس در غزه، بدون حضور حماس بر گزار شد

خواهند داد که امکان دستیابی به توافق در مورد غزه (آتش‌بس، تبادل أسرا و کمک‌های بشردوستانه) را فراهم می‌کند. به گزارش الجزیره، سه کشور میانجی مذاکرات دوحه را جدی و سرازنده خواندند که در فضای مثبتی برگزار شد و اعلام کردند واشنگتن با حمایت مصر و قطر پیشنهادی ارائه کرد که شکاف‌ها را کاهش می‌دهد و با پیشنهاد آتش‌بس ارائه‌شده توسط «جو بایدن» رئیس‌جمهور آمریکا در تاریخ ۳۱ و ۲۰۲۴ و مفاد قطعنامه شورای امنیت با شماره ۷۳۳۵ همسو است. به گزارش العالم، طرح پیشنهادی خود بایدین سه مرحله‌ای است که مرحله نخست شامل آتش‌بس کامل به مدت شش هفته می‌شود. در این مرحله همچنین نظامیان اشغالگر از تمام مناطق پر جمعیت غزه عقب‌نشینی می‌کنند و حماس نیز شماری از گروگان‌ها را، شامل زنان، سالخوردگان و مجروحان، آزاد می‌کند. در مرحله دوم که آن هم شش هفته به طول خواهد انجامید، نظامیان اشغالگر به طور کامل از باریکه غزه عقب‌نشینی می‌کنند و حماس همه گروگان‌های باقی‌مانده زنده را آزاد خواهد کرد. بایدن گفته است که اگر طرفین به این توافق ملزم بمانند، آن‌گاه توقف دائم درگیری‌ها را خواهیم داشت و پس از آن نیز مرحله سوم آغاز می‌شود که شامل بازسازی غزه و برقراری ثبات در این منطقه، تحت حمایت ایالات متحده و جامعه بین‌المللی است.

هیئت حماس به علت تداوم جنگ در غزه، در این گفت‌وگوها حضور نداشت اما در دوحه مستقر بود. این دور از گفت‌وگوهای آتش‌بس، زیر سایه پاسخ احتمالی ایران به ترور اسماعیل هنیه برگزار شد. هفته گذشته خبرگزاری رویترز به نقل از سه مقام ارشد ایرانی مدعی شد که تهران در صورت برقراری آتش‌بس در غزه، از پاسخ به اسرائیل چشم‌پوشی خواهد

## گزارش یک